

REPERTORIUM OP DE LENEN VAN DE PROOSDIJ VAN SINT MARIE,1378-1563

door
J.C. Kort †

*Dit repertorium is afkomstig uit de nalatenschap van de heer Kort.
Het kan zijn dat het repertorium nog niet af was.
Bij twijfel is het altijd raadzaam om het originele register te raadplegen.*

Inleiding

Bij Het Utrechts Archief (HUA). De lenen gelegen in Zeeland zijn buiten beschouwing gelaten.

LOPIK

- 1. Een tiende in Lopik, genaamd? Vrije tiende, (1462: genaamd 't Uitwegblok;1524: gepacht door Jacob Meeusz.), boven: de heren van St. Marie te Utrecht (1535: deken en kapittel van St. Marie te Utrecht met Uitwegstiende) , beneden: Margaretha, weduwe Alfer van Lichtenberg, met 12 morgen (1535: Else, dochter van Willem Foeyt, met 12 morgen), leen van de proost.**

29-5-1378: Gijsbert van den Dam bij overdracht door Steven Gerardsz. van Groenewoud met 12 oude Franse schilden uit deze tiende, leen van Gijsbert van den Dam Egbertsz., waarna overdracht aan Machteld, dochter van Johan Klerk, gehuwd met Johan Koning, 1 fol. 96.

8-55-1429: Willem Schade van Westrum en Gerard Knoop getuigen, dat Johan van der Zevender, die aankwam van Elisabeth, weduwe Jan van der Zevender, diens moeder, overdroeg aan Machteld van der Zevender, Johans zuster, 1 fol. 96v.

5-8-1462: Bartholomeus uten Bogaard, burger van Utrecht, voor Steven van Ruitenberg, natuurlijke zoon van de proost, bij overdracht door Machteld van der Zevender, gehuwd met Joost van Buren, eventueel te komen op Alof, Stevens broer, of op Otto van Ruitenberg, broer van de proost, 1 fol. 96v-97v.

10-9-1524: Johan van Ruitenberg bij dode van Steven, zijn vader, waarna overdracht aan Anton van Mijnden voor Katharina van Ruitenberg, diens vrouw, eventueel te komen op Johan, 1 fol. 97v-98.

27-7-1535: Johan van Renesse van Moermond bij overdracht door Anton van Amstel van Mijnden voor Katharina, dochter van Steven van Ruitenberg, diens vrouw, 1 fol. 100.

..-15..: Johan van Renesse van Moermond belast met ? te lossen met f 220.-, 1 fol. 100 en 109r-v. (afgebroken)

5-4-1536: Jonge Johan van Renesse, onmondige zoon van Johan van Renesse van Moermond, met Bernard Proys en Godschalk van Winsen, zijn voogden, heeft gelost met f 220.- Karolus, 1 fol. 100.

5-4-1536: Anton van Amstel van Mijnden voor Katharina van Ruitenberg, zijn vrouw, bij overdracht door Bernard Proys en Godschalk van Winsen voor jonge Johan van Renesse van Moermond, onmondig, 1 fol. 101.

- 2. De tiende grof en smal in Lopik met toebehoren, strekkend van de Vrije hoeve over 't land van der Heul tot de tiende van Tienhoven.**

2-11-1527: Lijftocht van Elisabeth van Rumelaar, gehuwd met Adolf van Ruitenberg, 1 fol. 119.

30-8-1528: Willem van Hinderstein voor Adolf van Ruitenberg, onmondig, bij dode van Adolf, diens vader, 1 fol. 108v-109.

23-4-1563: Adolf van Ruitenberg met ledige hand, 1 fol. 119.

3. **Een hoeve (1495: tijns- en tiendvrij) in Lopik, (1495: boven en beneden: Steven van Ruitenberg; 1524: Jan van Ruitenberg), (1536: boven: Frederik van Rodenburg, beneden: Jan van Ruitenberg).**

23-6-1446: Heer Jan van Treslong, kanunnik van Oudmunster te Utrecht, bij overdracht door Floris van der Aa, 1 fol. 98v.

10-5-1449: Arnout Dedel Timansz. Voor Maria, dochter van heer Jan van Treslong, kanunnik, bij overdracht door haar vader, 1 fol. 98v-99.

6-11-1495: Anton Dirksz. bij overdracht door Ewout Willem Bertoutsz. voor Maria, bastaard van Jan van Blois van Treslong, diens vrouw, 1 fol. 99.

6-6-1508: Paulus Pietersz. voor Gerard Antonsz. bij dode van Anton Dirksz., diens vader, 1 fol. 99v-bis r.

10-9-1524: Anton van Mijnden voor Katharina van Ruitenberg, zijn vrouw, bij overdracht door Gerard Antonsz., waarna belast voor Jan van Ruitenberg met 5 gouden keurvorstguldens, te lossen 1: 20, 1 fol. 99 bis r-v.

29-3-1536: Jan van Ruitenberg is gelost, 1 fol. 99 bis v.

5-2-1536: Anton Foeyt Willemsz. bij overdracht door Anton van Amstel van Mijnden voor Katharina, dochter van Steven van Ruitenberg, diens vrouw, eventueel te komen op Agatha, weduwe Willem Foeyt, zijn moeder, met haar lijftocht, 1 fol. 102.

19-8-1536: Anton Foeyt heeft 15 pond op de hoeve gelost van Ewout Eelgisz., 1 fol. 102v.

16-6-1537: Adriaan van Zuilen van Nijeveld voor Elsabeel, dochter van wijlen Willem Foeyt, zijn vrouw, bij overdracht door Anton Foeyt Willemsz., eventueel te komen op Agatha, haar moeder, 1 fol. 102v-103v.

27-6-1537: Zus van Nijeveld lijftocht, ? 1 fol. 103v-104.

4. **Een hoeve in Lopik, tijns- en tiendvrij, met getimmerte, gebruikt door Meeus Jacobsz., boven: Hendrikje, onmondige zoon van Frederik de Voogd van Rijneveld, met een hoeve, beneden: Gerard Antonsz., burger van Schoonhoven, met een hoeve (15..?: Anton van Mijnden (1542: Anton Foeyt); een hoeve.**

13-1-1524: Johan van Ruitenberg bij dode van Steven van Ruitenberg, zijn vader, 1 fol. 84.

1-5-1525: Lijftocht van Thomas, dochter van Govert Voorn Koningsz., gehuwd met Johan van Ruitenberg, 1 fol. 87v-88.

11-5-1525: Jan van Ruitenberg met ledige hand, 1 fol. 88. (1 hoeve)

26-8-1532: Willem de bastaard van Montfoort bij overdracht door Johan van Ruitenberg, 1 fol. 88 r-v.

17-9-1532: Sander Gerardsz. van Bommel bij overdracht door Willem de bastaard van Montfoort, 1 fol. 88v.

17-9-1532: Sander van Bommel geeft in erfpacht aan Johan van Ruitenberg voor 25 gouden Karolusguldens, te lossen met f 400.-, 1 fol.89.

8-12-1535: Frederik van Rodenburg met de erfpacht bij overdracht door Johan van Ruitenberg, 1 fol.90.

23-2-1537: Frederik van Rodenburg bij overdracht door Sander Gerardsz. van Bommel, 1 fol. 92.

27-1-1542: Hendrik Ruysch, burger van Utrecht voor pater, mater en convent van Bethlehem buiten Utrecht bij overdracht door Frederik van Rodenburg en Adolf, dochter van Steven van Ruitenberg, diens vrouw, 1 fol.91.

22-4-1563: Hendrik Ruysch voor het convent met ledige hand, 1 fol. 91v.

5. **De helft van 30 morgen in Lopik gemeen met Jan de Edel en Hektor Knoop (1534: met Meeus Gerardsz. en Willem van Hinderstein; 1559: Aleid Knoop?), boven: Jan van Renesse heer Jansz., ridder (1525: Geerlof de Wit, burger van Utrecht, en Meeus Gerardsz.; 1534: Else, dochter van wijlen Willem Foeyt), beneden: Beatrijs Konings (1525: Hendrik Frederiksz. de Voogd; 1534: jonge Hendrik Frederik de Voogd van Rijneveld bij wijlen Beatrijs, dochter van Govert de Koning).**

16-3-1484: Govert van Voort bij overdracht door Elske, dochter van Gijsbert Loef Bergmaker, zijn nicht, die aankwam van haar vader, met haar lijftocht op 7 morgen, 1 fol. 42 en 44v-45.

8-12-1494: Govert van Voort, 1 fol. 32v-33.

1-2-1525: Govert van Voort Koningsz., te komen op Jacob, zijn zoon, die niet mag verkopen, 1 fol. 43.

11-5-1525: Jacob van Voort voor Govert, zijn vader, die ziek is, met ledige hand, 1 fol. 43v.

10-3-1534: Govert van Voort bij dode van Govert, zijn vader, 1 fol. 43v-44.

8-3-1535: Lijftocht van Geertruida, dochter van Jan Hysinck, gehuwd met Govert van Voort Govertsz., 1 fol. 44.

8-3-1535: Else, dochter van Gijsbert Loef Bergmaker, doet afstand van haar lijftocht aan Govert van Voort, haar neef, 1 fol. 44v-45.

7-12-1535: Verpacht door Govert van Voort aan Adriaan Hermansz. voor f 30.- Karolus, bevestigd door Frederik van Rodenburg, zijn neef, 1 fol. 45v-46.

21-1-1536: De verpachting bevestigd door de leenheer, 1 fol. 46v.

18-7-1559: Ijsbrand van Spaarnwoude voor Josina van Voort, zijn vrouw, bij dode van Govert, haar vader, 1 fol. 48.

7-4-1563: Ijsbrand van Spaarnwoude voor Josina, zijn vrouw, met ledige hand, 1 fol. 48v.

6. **Een weer van 10 morgen in Lopik met de stenen kamer daarop en toebehoren, strekkend van het buurland van Jaarsveld tot de landscheiding, boven: de heren van St. Marie te Utrecht, beneden: OLV. altaar te Lopik c.s.**

4-3-1480: Steven van Ruitenberg voor schout en heemraden bij overdracht door Jan Jansz. van Zanten, waarna verpacht aan Jan Jansz. van Zanten behalve de stenen kamer voor 23 postulaatsguldens, 1 fol. 84bis-85v.

13-4-1524: Johan van Ruitenberg bij dode van Steven van Ruitenberg, zijn vader,!, 1 fol. 86r-v.

14-2-1538: Lijftocht van Frederik van Rodenburg, gehuwd met Adolf, dochter van Steven van Ruitenberg, bevestigd door Willem Willemsz., burger van Utrecht, 1 fol. 92v-93.

17-4-1538: Johan van Ruitenberg bevestigd, dat Frederik van Rodenburg, gehuwd met Adolf, zijn zuster, mag verkopen, 1 fol. 93v-94.

7. **De helft van 15 morgen in Lopik gemeen met Johan de Edel in 30 morgen, waar Loef Bergmaker 15 morgen van heeft, dat nu Govert de Koning van Voorn**

behoort, boven: Johan van Renesse heer Jansz., ridder, (1530: Elsken, dochter van Willem Foeyt), beneden: Johan de Koning (1530: Hendrikje, zoon van Frederik de Voogd van Rijnveld).

- 24-5-1495:** Pieter Pot voor Katharina, dochter van Hektor Knoop, zoals haar vader, 1 fol. 54.
30-12-1501: Lijftocht van Simon van Alenberg, gehuwd met Katharina, dochter van Hektor Knoop, bevestigd door Egbert Haak, 1 fol. 54.
25-7-1514: Geerlof de Witte voor Katharina, dochter van Hektor Knoop, weduwe Simon van Alenberg, zijn vrouw, met ledige hand, 1 fol. 54v.
16-5-1525: Geerlof de Witte voor Katharina, zijn vrouw, met ledige hand, 1 fol. 54 bis.
1-4-1529: Lijftocht van Geerlof de Witte, gehuwd met Katharina Knoop, bevestigd door Anton Ernstsz., burger van Utrecht, 1 fol. 54 bis.
31-9-1530: Gerard Knoop Arnoutsz. bij dode van Katharina Knoop, 1 fol. 54bis-55.
31-9-1535: Willem van Hinderstein, burger van Utrecht, voor Aleid, dochter van Gerard Knoop, zijn vrouw, bij overdracht door Gerard Knoop Arnoutsz., 1 fol. 55.
23-1-1557: Jan Roberts. voor Aleid, weduwe Willem van Hinderstein, 1 fol. 55v.

8. 7 morgen in Lopik in het gerecht van St. Marie, boven: Gijsbert van Vliet (1537: Pieter van Vuren), beneden: Spronk Wesselsz. (1537: de heren van St. Marie).

- 8-1-1502:** Nikolaas van Hinderstein voor mr. Adriaan de Rijk Nikolaasz., vicaris ten Dom te Utrecht, zijn zwager, bij dode van Jan de Rijk Nikolaasz., diens broer, 1 fol. 59.
28-4-15..: Nikolaas van Hinderstein voor mr. Adriaan de Rijk met ledige hand, 1 fol. 59.
...-1537: Cornelis Wijn ? voor Bartholomeus Gijsbert Rijkenz. bij overdracht door Herman Spijker van Vollenhove voor mr. Adriaan de Rijk, diens oom of neef, 1 fol. 59v-60.
18-7-1549: Cornelis Wynter voor Aleid Benne bij overdracht door Bartholomeus Gijsbert de Rijkenz., 1 fol. 61v.
6-11-1559: Cornelis van Kleef, mede-huismeester, voor de armenpot in St. Jacobsparochiekerk te Utrecht bij overdracht door Aleid, dochter van Hendrik Benne, 1 fol. 62.
14-4-1562: Cornelis van Kleef voor de armenpot met ledige hand, 1 fol. 62v.

9. 5 morgen in Lopik, boven: de vrouwen van St. Servaas (1478: Jan Dedel Nikolaasz.), beneden: erven Elisabeth van Zancten (1478: Hugo Woutersz.; 1524: erven Luitgen Wouters).

- 21-7-1411:** Dirk Wolfertsz. voor Aleid, zijn dochter, bij dode van Mije, dochter van Ye Busenz., haar moeder, zoals Ye Busenz., 1 fol. 84.
13-8-1478: Alof van Ruitenbergh Alofsz. bij overdracht door Jan van Haastrecht Jansz. voor Aleid, weduwe Jan van Haastrecht, diens moeder, bevestigd door Dirk van Liesveld en Willem Jansz., burgemeester? van Schoonhoven, 1 fol. 84v-84bis.
13-4-1524: Johan van Ruitenbergh bij dode van Steven van Ruitenbergh, zijn vader, 1 fol. 85v-86.
13-4-1524: Willem de bastaard van Montfoort voor Adolf van Ruitenbergh bij overdracht door Johan, haar broer, eventueel op die te komen en zij mag niet verkopen, 1 fol. 86v-87.
13-4-1524: Willem de bastaard van Montfoort voor Adolf van Ruitenbergh id., ander perceel.? 1 fol. 87 r-v.
14-2-1538: Lijftocht van Frederik van Rodenburg, gehuwd met Adolf, dochter van Steven van Ruitenbergh, bevestigd door Willem Willemsz., burger van Utrecht, 1 fol. 93 r-v.

17-4-1538: Johan van Ruitenbergh bevestigt, dat Frederik van Rodenburg, gehuwd met Adolf, zijn zuster, mag verkopen, 1 fol. 93v-94.

10. **De helft van 10 morgen van een hoeve in Lopik, genaamd Vrije hoeve, boven: Jacob Jansz. van der Hoeve, beneden: Gijsbert Brantsz. zelf met de helft van 10 morgen met huis en timmering? (1525: Aleid van Scherpenzeel met 4 morgen).**

27-9-1497: Hendrik Hubertsz. voor Katharina, zijn vrouw, bij overdracht door Gijsbert Hendrik Brantsz., haar vader, 1 fol. 67.

15-5-1525: Hubert Hendriksz. voor Katharina, zijn moeder, met ledige hand, 1 fol. 67v.

11-4-1526: Mr. Evert Gijsbertsz. van Coddendoord, licentiaat in de rechten, voor Eelgis Gerardsz. van Scherpenzeel, ? sluit niet aan.

11. **De helft van 10 morgen van een hoeve in Lopik, genaamd Vrije hoeve, met huis en getimmerde daarop, boven: erven Jacob Jansz. van der Hoeve, beneden: Katharina, weduwe Hendrik Hubertsz.**

5-11-1517: Willem van Hinderstein Albertsz. voor Jacob Gerardsz. van Scherpenzeel, zijn zwager, bij dode van Willem Gerardsz. van Scherpenzeel, diens broer, 1 fol. 60v-61.

15-5-1525: Willem Albertsz. van Hinderstein met ledige hand, ? 1 fol. 61.

12. **Een viertel, (1530: groot 4½ morgen,) in Lopik, genaamd Leenviertel, boven: heer Johan van Montfoort c.s. (1525: de heer van Kruiningen; 1528: Hendrik Laurensz.!), beneden: Otto Pieck c.s. (1525: het klooster St. Cecilia vanwege Otto Rikend. en Hendrik Lauwenz. c.s.; 1528: het convent van St. Cecilia !?).**

21-11-1494: Dirk Knoop Arnoutsz. zoals zijn voorouders, 1 fol. 57.

16-5-1525: Dirk Knoop met ledige hand, 1 fol. 57.

14-8-1528: Gerard Knoop Arnoutsz. bij dode van Dirk, zijn broer, met lijftocht van Wendelmoed, dochter van Willem de Wijse, zijn vrouw, 1 fol. 58.

1-9-1530: Willem van Hinderstein, burger van Utrecht, voor Aleid, dochter van Gerard Knoop, zijn vrouw, bij overdracht door Gerard Knoop Arnoutsz., 1 fol. 58v bis.

23-1-1557: Johan Robertsz. voor Aleid Knoop bij dode van Willem van Hinderstein, haar man, 1 fol. 58 bis.

13. **Een viertel in Lopik, (15...: strekkend van Cabauw tot de heerlijkheid Polsbroek), boven: erven Anton Pietersz., beneden: Cornelis Lambertsz. c.s. (15...: boven en beneden: de leenman).**

22-4-1502: Jonge Jan Korstenz. bij overdracht door Cornelis Lambertsz., 1 fol. 114.

...-15...: Jonge Jan Korstenz. met ledige hand, 1 fol. 114.

1-7-1532: Jan Jan Korstenz. te Lopik, te komen op jonge Jan, zijn oudste zoon, of Gerard, diens jongere broer, met lijftocht van Hilletje, dochter van Nikolaas Dirksz., zijn vrouw, 1 fol. 114v-115.

19-9-1549: Jan Jan Korstenz. te Lopik met lijftocht van Hilletje, zijn vrouw, te komen op Kerst, zijn oudste zoon, te versterven in de boedel met 400 schild, 1 fol. 115-116.

23-3-1551: Jan Jan Kerstenz. bij dode van Jan, zijn vader, 1 fol. 116.

14. **3 morgen in Lopik in het gerecht van St. Marie te Utrecht, (1525: strekkend van de kade tot de kerk? van Polsbroek), boven (1556: oost): Albert Idenz. en Kors**

Wolfertsz. (1525: jonge Jan Korstgenz., zoon van de leenman; 1556: Gerard Jansz.), beneden (1556: west): heer Johan van Montfoort en Kors Wolfertsz. (1525: de heer van Kruiningen; 1556: c.s.).

21-11-1494: Nikolaas Jansz. met ledige hand, 1 fol. 110.

12-12-1513: Jan Kerstken Wolfertsz. bij overdracht door Rutger Jan Nikolaasz. van Waal, 1 fol. 110.

16-5-1525: Oude Jan Korstgen Wolfertsz. met ledige hand, 1 fol. 110v.

20-10-1556: Jan, zoon van Jan Jan Kerstgenz., bij dode van Kors Jansz., zijn broer, 1 fol. 111v.

16-8-1561: Tonis Jan Korstgenz. te Lopik voor Agatha, dochter van Gerard Jan Korstgenz., bij overdracht door Jan, zoon van Jan Jan Korstgenz., 1 fol. 112.

11-8-1562: Jan Cornelisz. voor Agatha, dochter van Gerard Jan Korstgenz., met ledige hand, 1 fol. 112v.

LOPIKERKAPEL

15. **Een halve hoeve, (1518: genaamd Vrije hoeve) in Lopikerkapel, boven: Cornelis Jansz., beneden: Gijsbert Brants (1518: en de helft van 4 morgen aldaar).**

26-11-1496: Lambert Bindop Albertsz. bij overdracht door Jan Jacobsz. van der Hove, 1 fol. 63.

6-11-1518: Willem Foeyt voor Jacob Bindop jonge Lambertsz. bij dode van Lambert Bindop, diens grootvader, 1 fol. 63.

23-8-1531: Jacob Bindop jonge Lambertsz. met lijftocht van Petronella, dochter van Willem van Diemerbroek, zijn vrouw, 1 fol. 63v-64.

11-2-1547: Mr. Jacob van Broekhoven, kanunnik van St. Marie te Utrecht, bij overdracht door Jan Knijf en Gerard Jacobsz., burgers van Utrecht, voor Lambert Bindop Jacobsz., onmondig, 1 fol. 64v-65.

VREESWIJK

16. **Een hoeve in het kerspel Vreeswijk op de Vaart, boven: priorin en convent van Vrouwenklooster te Utrecht, beneden: Evert Marcelisz.**

1-7-1514: Reiner Jansz. de wantsnijder bij overdracht door Wouter de Cruyf Dirksz., bevestigd door Jan Willemsz. de Cruyf, Hugo Dirksz. de Cruyf, diens oudooms, Allard Alenze?, diens neef, Arnout Gerardsz., zoon van diens oudtante, en Jan Jansz., verwant van moeders wege, Reiner de Cruyf, diens zuster, en Hendrik Ottenz., haar man, 1826-1 fol. 25v-26.

7-7-1514: Lijftocht van Aleid, dochter van Adriaan Johansz., gehuwd met Reiner Jansz., op f 14.- Filips, 1826-1 fol. 25v.

27-4-15..: Reiner Jansz. De wantsnijder met ledige hand, 1826-1 fol. 26.

26-9-1552: Reiner Jansz. van Breukelen, burger van Utrecht, gehuwd met Aleid Adriaansd., bij dode van Jan Reinersz., volgens diens testament d.d. 26-11-1547 en mag niet verkopen of belasten met meer dan f 300.-, 1826-1 fol. 24.

OOSTERWOLDE

17. **Huis?, erf en toebehoren in Oosterwolde van de noordkope tot een kamp veen, noord: de wedem van de kerk van Oosterwolde, zuid: Hendrik Stelberts, erf van erven? Hendrik Degeraad.**

12-6-1531: Wichard Engbert Nuckenz. Zoals zijn vader, die aankwam van heer Gerard Nucke, priester, Engberts neef, 1 fol. 122.

Getuigen bij leenakten van de proosdij, van wie geen belening bekend is:

1378: Jacob van der Aa, Johan Hermansz., Hendrik van Broesel, Loef Bergmaker, Willem Schade van Tuyl, 1 fol. 96.

1394: Jan de Koning, Koen van Oosterwijk, 1 fol. 30.

1407: Jan Gerardsz., Jan Ruysch, Willem van Eck, 1 fol. 30.

1407: Loef Bergmaker, Willem Schade van Tuyl, 1 fol. 5.

1407: Willem Schade, Johan Gerardsz., 1 fol. 30v.

1407: Loef Bergmaker, Johan Ruysch, 1 fol. 30v-31v.

1408: Loef Bergmaker, Govert de Koning, 1 fol. 32v-33.

1411: Loef Bergmaker, Hendrik Paey, 1 fol. 84.

1416: Willem Schade van Tuyl, Gerard Knoop, 1 fol. 33.

1436: Dirk Ruysch, Hendrik Knoop, 1 fol. 34v.

1437: Jacob van Jutfaas, Dirk Ruysch, 1 fol. 35.

1442: Floris van der Aa, Govert de Koning, 1 fol. 1.

1446: Govert de Koning, Jacob van Jutfaas, Dirk Ruysch, 1 fol. 98v.

1449: Govert de Koning, Jacob van Jutfaas, Dirk Ruysch, 1 fol. 98v-99.

1462: Jacob van Jutfaas, Johan Knoop, 1 fol. 96v-97v.

1471: Johan Knoop, Johan Deel Nikolaasz., 1 fol. 16.

1474: Nikolaas Jansz., Steven van Ruitenbergh, 1 fol. 36.

1478: Hendrik van der Hoeve Jansz., Jan van Zanten, 1 fol. 84v-84 bis.

1495: Steven van Ruitenbergh, Dirk Knoop, 1 fol. 99.